

Борба

ВЕСТНИКЪТ
Е ОСНОВАН
РЕЗ 1943 Г.

Орган на ОК на БКП, ОНС ВЕЛИКО
и ОК на Отечествения фронт ТЪРНОВО

Брой 128

Събота, 27 октомври 1973 г.

(3403)

Год. XXX

Цена 2 стотинки

СНОЩИ ПО ТЕЛЕКСА ПРИЕХМЕ:

Заседава Световният конгрес на миролюбивите сили

МОСКВА, 26 октомври (Кор. на БТА Г. ВЕДРОДЕНСКИ и В. МИТЕВ) — Дълг на всички чести хора по света е да спрат ръката на палачите. Ние настояваме да се прекрати терора над всички, които се борят за свобода и истинско национално възраждане на Чили. Трагичните събития в тази страна ни призовават към бдителност, към обединяване на усилията, към

активизиране на съвместните действия в борбата срещу империализма и реакцията — заяви днес от трибуната на световния конгрес на миролюбивите сили главният редактор на в. „Правда“, заместник-председателят на международния комитет за мир Михаил Зимин.

Днешното сутрешно заседание на конгреса бе посветено на солидарността с народа на Чили в неговата борба срещу военната хунта, за свобода и независимост. Делегатите и гостите на конгреса по четоха с едноминутно мълчание паметта на Салвадор Алиенде и на другите чилийски патриоти, станали жертва на палачите. В залата прозвуча последното обръщение на Алиенде към чилийския народ в най-трагичните минути в двореца „Монедра“ на 11 септември. Прозвучаха мъжествени, смели слова, призоваващи към неотстъпна, самоотвержена борба срещу реакцията, слова, които изразяват увереност в пълната победа.

Специални части на ООН ще заминат незабавно за Близкия изток

ОБЕДИНЕНИ НАЦИИ. 26 октомври (Кор. на БТА) — Снощната резолюция на Съвета за сигурност за спазване на прекратяването на огня и изпращане на специални части на ООН в Близкия изток бе приета след продължителни дебати и консултации, по време на които повечето членове на Съвета отново осъдиха саботажът от Израел на решенията за прекратяване на огня и за решаване на конфликта по пътя на преговори.

В дипломатическите среди на ООН се счита, че вчерашната резолюция, заедно с предишните решения на ООН от 22 ноември 1967 година и от 22 и 23 октомври 1973 година, представлява основа за прекратяване на военните действия и за улесняване на политическо разрешение на конфликта в Близкия изток. Направена е нова важна практическа стъпка, която може да ограничи агресивните действия на Израел и да съдейства за справедливо уреждане на сложния Близкоизточен проблем.

Ирландският проблем трябва да бъде разрешен

ЛОНДОН, 26 октомври (БТА) — В заключение на преговорите, водени тук между представителите на комунистическата партия на Великобритания и Ирландската комунистическа партия, беше публикувана обща декларация, в която се казва, че цел на английския и ирландският народ трябва да бъде политическото разрешение на сегашната ирландска криза и пълното изтегляне на английските войски от Северна Ирландия.

Други близки цели, се очертава в декларацията, са да бъдат осъществени всички итеринирани, да се отменят всички репресивни закони, да се приеме законопроект за правата на Северна Ирландия, английските войски незабавно да се приберат в казармите си и кралската въстърска полиция да се замени с полицейски сили, които ще се намират под демократичен контрол.

Подготвят се „специалисти“

НЮ ЙОРК, 26 октомври (ТАСС) — Шестима офицери измежду организаторите на антиправителствения преврат в Чили от 11 септември са преминали подготовка в специалната школа на американската армия „Америкас“ във Форт Гулик в зоната на Панамския канал, съобщава вестник „Ню Йорк таймс“.

Според данни на вестника в базите на Пентагона преминават специална подготовка голям брой войници от латиноамериканските страни, които да смазват демократичното и националноосвободителното движение. Само миналата година, пише вестникът, „курсове“ във Форт Гулик са завършили 1750 офицери и подофицери от 17 латиноамерикански страни. Повече от 170 випуска от тази школа, съобщава вестникът, станала шефове или членове на военни хунти, завзели властта в различни страни на Латинска Америка.

ОВЛАДЯВАНЕТО НА МАРКСИЗМА-ЛЕНИНИЗМА — ОБЕКТИВНА ЗАКОНОМЕРНОСТ

Започнаха занятията в Окръжния задочен партиен университет • Лекция на другаря Сава Дълбоков

Вчера в салона на Дома на Народната армия във Велико Търново тържествено бяха открити първите занятия на Окръжния задочен партиен университет. Тук бяха Сава Дълбоков, член на Секретариата на Централния комитет на Партията, и зав. отдел „Планово-икономически“ на ЦК на БКП, Никола Василев, първи секретар на Окръжния комитет на БКП, Злати Шалаверов, председател на Окръжния народен съвет, Петко Кожухаров, председател на Окръжното ръководство на БЗНС, Христо Станев, Маргарита Кемалова и Николай Пашов, секретари на Окръжния комитет на БКП.

В краткото си слово другарката Маргарита Кемалова подчерта, партийната просвета се утвърди като едно от най-важните средства за формиране на марксистко-ленински мироглед у комунистите и безпартийния актив, за повишаване на тяхната социалистическа съзнателност, обществено-политическа и трудова активност. Задълбочено усвояване на великото учение е една обективна закономерност. Сега в окръжната партийна организация 35 000 комунисти и безпартийни активисти повишават своята политическа подготовка.

Другарката Кемалова говори за грижите, които се полагат за издигане на марксистко-ленинската подготовка на ръководните кадри. В школите за активна изградба на общинските партийни комитети, във вечерните партийни университети към градските комитети на Партията, в Окръжния задочен партиен университет повече от 3000 партийни и стопански ръководители работници от апарата на БЗНС, профсъюзите и Комсомола, представителите на художествено-творческата интелигенция задълбочено изучават великото и всепобеждаващо марксистко-ленинско учение.

С голям интерес бе посрещната от всички присъстващи лекцията на другаря Сава Дълбоков за планирането и социалистическата интеграция. Говорейки за значението на партийната пропаганда, другарят Дълбоков се спря на условията, при които сега протича учебната година в Партията — подготовката за съествуване 30-годишнината на Социалистическата революция у нас, националната партийна конференция, която ще се състои през следващата година на По-нататък той говори за основните резултати на плановото развитие на НРБ, за икономическата политика на Партията. Изработването на насрещните планове, подчерта другарят Дълбоков, е свързано с борбата на трудещите се за повишаване об

Другарят Сава Дълбоков говори пред слушателите на Окръжния задочен партиен университет.

ществена производителност на труда, достигане на световните технико-икономически показатели на производството. Докладчикът преведе редица примери за нарастването на националния доход и на общата промишлена продукция.

Спирейки се на Комлексната програма за икономическа интеграция между социалистическите страни-членки на Съвета за икономическа взаимопомощ, другарят Дълбоков посочи богатите плодове на

дружбата и братството между СССР и Народна република България, за новия етап на отношенията, които се утвърждават между двете страни.

В заключение той говори за грандиозните, светли перспективи на развитието на нашата страна през следващите години.

Занятията на Окръжния задочен партиен университет продължиха по факултети.

(Соб. инф.)

НОВ РАЙОНЕН КОМИТЕТ НА БКП

В четвъртък се състоя учредителна конференция за избиране на Районен комитет на Партията към АПК „Трифон Саралиев“ — Велико Търново.

В работата на конференцията участва секретарят на Окръжния комитет на Партията Христо Станев.

Информация за изпълнението на деветмесечния производствено-финансов план и предстоящите задачи направи Величко Янакиев, пред

седател на агропромишлен комплекс.

Избран бе пленум на Районния комитет и бюро от 9 члена и 3 кандидат-члена. За първи секретар бе избран Тодор Попов, досегашен председател на съвета на секретарите при АПК „Росица“ — Павликени, а за секретар — Атанас Стефанов, досегашен зам. председател на градския партиен комитет — Велико Търново.

(Соб. инф.)

По водопровода Ресен — В. Търново

Във вторник и сряда по инициатива на Комитета на запасните офицери, на Военното окръжие и на градския народен съвет около 400 запасни офицери от Велико Търново работиха по трасето на новия водопровод Ресен — Велико Търново.

Въпреки неблагоприятните атмосферни условия участниците в трудовите дни работиха съзнателно, в резултат на което бе подготвен терен от около три километра, по който започна монтирането на тръбите.

(Соб. инф.)

Рекордно постижение

В чест на 5-годишнината от създаването на Фуражния завод — Горна Оряховица сред трудовия колектив е обвешена ударна десетдневка. По време на нея, вчера смяната с ръководител Димитър Вълков произведе 200 тона комбинирани фуражни смеси и премикси. Това е рекорд по дневно постижение за завода за 8 часа.

Соня ШАРАНКОВА

Патликиени — домакин на Окръжния фестивал на танцовата самодейност

На 3 и 4 ноември в Павликени ще бъде проведен първият окръжен етап от IV републикански фестивал на художествената самодейност. Скоро тук ще се срещнат 36 самодейни танцови състави от окръга с над 1500 души изпълнители. В състава на журито ще участват специалисти от столицата и страната. Между тях са н. а. Маргарита Дикова, з. а. Иван

Тодоров и Асен Гаврилов. Организационният комитет в Павликени извършва вече последните приготовления по провеждането на фестивала — украсата и оборудването на сцената, битовото устойване на гостите и участниците. Създават се всички условия за нормалното протичане на фестивалните дни.

Донка КОЛЕВА

В ОКРЪЖНИЯ КОМИТЕТ НА БКП

Вчера Сава Дълбоков, член на Секретариата на Централния комитет на БКП и зав. отдел „Планово-икономически“ на ЦК на БКП има среща с бюро на ОК на БКП.

Първият секретар на Окръжния комитет на Партията Никола Василев информира за основните задачи, които сега се решават от Окръжната партийна организация и трудещите се. Той посочи, че в основни линии почти всички селскостопански работи са приключени. Сеитбата е извършена качествено и в благоприятен срок.

Изпълнява се планът за селскостопанско производство и за реализация на цвеклото. Ритмично се реализира и планът за месото и яйцата.

Другарят Василев говори за някои нерешени проблеми, както в селското стопанство, така и в други отрасли на народното стопанство и се спря отделно на някои промишлени предприятия, чийто колективи предпазват от обективни причини не могат да изпълняват производствените си задължения.

Като изтъкна усилията на трудовите хора от окръга за превъзпитаване в дела на партийната политика, конкретизирана в шестата петилетка, другарят Дълбоков посочи необходимостта от създаване на още по-добри предпоставки за реализиране на насрещните планове. Той изрази мнение, че не бива да

отслабва вниманието към промишлеността, особено към отделни предприятия, където има нерешени въпроси и се срещат доста трудности.

Другарят Дълбоков изказа мнение, че се спря и на въпроса за подготовката на плана за 1974 година.

В делова обстановка

От 22 до 27 октомври тази година в курортното селище Вонеча вода се състоя поредното осмо заседание на богатата група по автоматизирани системи за управление към Междуправителствената комисия по изчислителна техника на страните-членки на СИВ.

В делова обстановка бяха обсъдени въпросите и приети решения за разширяване на сътрудничеството при създаването на автоматизирани системи за управление.

На участниците в заседанието бе предоставена възможност да се запознаят със забележителностите на Велико Търново, да посетят Териториално-изчислителен център и Завода за запаметяващи устройства в окръжния град Винзавода в Ясковец. Освен това членовете на работната група се запознаха с някои забележителности на Русе.

Фотолюбителска изложба

В четвъртък в една от залите на изложбени салони във Велико Търново Окръжният съвет за изкуство и култура организира окръжна фотолюбителска изложба, посветена на 50-годишнината от Септемврийското въстание през 1923 година и Четвъртия републикански фестивал на художествената самодейност.

Във фотоизложбата участвуват 38 фотолюбители със 140 творби, които отразяват социалистическото строителство, бита и културата на окръга.

Специално жури определи наградите на най-добре представените се фотолюбители. Първа награда получава Кристиан Петров — Горна Оряховица, а втори награди — Иван Салабашев — Велико Търново и Генчо Петров — Павликени.

Христо СТОЯНОВ

УКРАИНЧЕ

Красимир ПЕТРОВ

Предсрочно

Социалистическото съревнование между петте производствени бригади от цех „Деню Георгиев“ в Елена продължава и при условията на петдневната работна седмица. С радостно външение се отчита, че планът за октомври е изпълнен седем дни предсрочно. Най-голям дял за това има бригадата „Валентина Терешкова“, изпълнила плана си за деветмесечия 149 на сто. Следвана от бригадите „Зоя Космодемьянская“, „Стефан Петков“, „Стефан Йовчев“ и други.

Сега усилията на всички са насочени към подготовката за производството на новите ученически облекла от бели от Министерството на народната просвета.

Кирило ВАСИЛЕВ

Интернационалното значение на опита на КПСС

Създаването на ленинската партия — първата в света революционна работническа партия от нов тип — става на повратен момент в историята на международното работническо движение. Цялата й дейност в продължение на много години получи висока оценка и признание от страна на комунистите от всички страни. „Комунистическите и работническите партии — бе изтъкнато на Международното съвещание на техните представители през 1960 година — единоразно заявяват, че общопризнат авангард на световното комунистическо движение е била и си остава Комунистическата партия на Съветския съюз като най-опитен и закален отряд на международното комунистическо движение.“

Дългогодишният и разностранен опит на КПСС е много ценен за комунистите от всички страни и има огромно интернационално значение за развитието на революционното движение, за борбата на братските партии.

След първата революция в Русия и особено след победата на Октомври ленинската партия придобива ръководна роля в развитието на световното революционно движение.

В процеса на социалистическото строителство КПСС натрупа богат опит в утвърждаването на диктатурата на пролетариата и развитието на социалистическата демокрация, в укрепването на ръководната роля на работническата класа и нейния съюз с другите слоеве на трудещите се, в защитата на завоеванията на революцията от вътрешни и външни врагове, в интернационалната политика в подкрепа на освободителната борба на всички народи.

Най-голям принос в съкровищницата на световното революционно движение е опитът на КПСС в построяването на развитото социалистическо общество и организирането на комунистическото строителство. Опитът на КПСС при осъществяването на социалистическата революция и построяването на социализма позволи да се разкрият общите за всички страни закони за закономерности на този процес.

Творческото отношение към опита на КПСС, както и към опита на всяка друга комунистическа партия и на световното комунистическо движение като цяло, не допуска превръщането му в догма, която пречи за поставянето и за решаването на нови задачи. То изключва противопоставянето на другите комунистически партии, на опита на КПСС и обратно, тъй като те имат за основа еднакви, общите марксистко-ленински интернационални принципи, а наличните частни различия са обусловени по-скоро от съществена разлика в конкретните исторически условия, при които действуват тези комунистически партии. Поради това тези различия не могат да имат първостепенно значение.

Естествено е, че КПСС, както казва Леонид Брежнев, „...винаги е смятала и смята дейността и опита си като неделима част от дейността и опита на цялото световно комунистическо движение“ и поради това счита за свой важен интернационален дълг да го предостави на разположение на братските партии, да спомага по-различни пътища за неговото разпространяване, изучаване и творческо използване.

Интернационалното значение на опита на КПСС се утвърждава в непрекъсната идейно-политическа борба против откритите и замаскираните врагове на комунистическото движение. В крайна сметка усилията на буржоазните идеолози, на социал-реформистите, на съвременните десни и „леви“ ревизионисти на маоистите имат един общ знаменател — антикомунизма и национализма. Те са насочени към принижаване или отричане на интернационалното значение на опита на КПСС, към подпомагане на общите основи на световното комунистическо движение и разединяване на марксистко-ленинските партии.

Богатият опит от интернационалната дейност на КПСС и нейната последователна борба против всички разновидности на опортюнизма имат важно значение и за решаването на друг актуален проблем на международното комунистическо движение — сплотяването на неговите редове на основата на марксистко-ленинизма, укрепването на

социалистическата общност и преодоляването на подривната дейност на десните и „леви“ ревизионисти. Характерен белег на този опит е последователното осъществяване принципите на пролетарския интернационализъм: зачитане, искрено желание да се преодолеят чрез размяна на мнения и другарско обсъждане възникналите различия и дори при наличие на разногласия да се осигури неопходното единство, неотклонен стремеж към консолидиране на световното комунистическо движение върху основата на марксистко-ленинската теория. Това напълно важи за опита в дейността на КПСС за разширяване и укрепване на сътрудничеството между социалистическите страни, за сплотяване на социалистическата общност. Съпоставянето и обобщаването на този опит на КПСС и братските партии от социалистическите страни позволява да се определят закономерности в развитието на световната социалистическа система.

Особено ценна е интернационалната дейност на КПСС, нейната последователна борба за мир между народите върху основата на политиката на мирно съвместно съществуване на държавите с различен социален строй, на политиката, призната сега дори от управляващите кръгове в много империалистически държави.

Огромен принос в борбата за мир и намаляване на напрежението представлява приетата от XXIV конгрес и успешно претворявана в живота Програма за мир. Тя спомага за разработването и осъществяването от братските партии в страните от социалистическата общност на миролюбива външна политика, както и за засилването на ролята на комунистическите партии в борбата на прогресивните сили във всички капиталистически страни за укрепване на мира.

Марксистко-ленинските партии от социалистическите страни използват плодотворно опита на КПСС при решаване на основните политически, икономически и идеологически задачи за социалистическото строителство в своите страни. Оценявайки високо интернационалното значение на опита на КПСС, първият секретар на ЦК на ПОРП Едвард Герек подчерта, че тя „...развива и на практика провери основните закономерности на социализма“.

Особено ценен за комунистите от страните, които се борят за укрепване на своята независимост и решаване на нагледните социално-икономически проблеми, е опитът в борбата на КПСС за ликвидация на националния потисничество, за марксистко-ленинско решаване на националния въпрос, за сплотяване на трудещите се от различните нации, за ликвидация на изостаналостта и фактическото неравенство на потиснатите по-рано нации, за преминаване от доклатистически отчуждения към социализма.

Този опит се използва не само от комунистите, но и от привържениците на маоистичко-маоистички партии в страните със социалистическа ориентация. В центъра на вниманието на всички прогресивни сили стои опитът на КПСС при създаването на единна много национална социалистическа държава и формирането на нова историческа общност от хора — съветския народ.

Наявява творческото използване на богатия опит на КПСС обхваща марксистко-ленинското решаване на актуалните проблеми на световния революционен процес, спомага за укрепването на международното комунистическо движение, за по-нататъшното развитие на теорията и практиката на марксистко-ленинизма.

проф. Игор КРИВОГУЗ
доктор на историческите науки
(АНН — София-прес)

ДРАМАТИЧНО-МУЗИКАЛЕН ТЕАТЪР „К. КИСИМОВ“ — В ТЪРНОВО

ТЪРСИ

да закупят стара салонила ме бел.
Справка — телефон 2-35 29 и 2-35 28.

2-2

Отчети и избори в Комсомола

Главното остана в сянка

Равносметка на едногодишната комсомолска дейност • Ше се заговори ли за успехи и на движението за ТНТМ в БТР „Стройпътмаш“ — Дебелец?

Събранието започна точно в определеното време. Когато Пенка Нейкова, комсомолският секретар, зачете отчетния доклад, на столовете в украсения салон бяха насядали 39 от всички 57-те комсомолци в БТР „Стройпътмаш“ — Дебелец (14 отсъстваха по уважителни причини, а четирима — по неуважителни). Докладът, в който се правеше равносметка на едногодишната дейност на комсомолското дружество, бе обширен, малко проблематичен, но за това пък с конкретна критика.

Запомних добре един верен израз от доклада, че БТР е „предприятие на техническата мисъл“, и очаквах на събранието да започне с дълбока разгледаност по решението и нерешени от комсомолците проблеми на техническия прогрес. Основания за това давах и отчетният доклад, и проекторешенията. Младите специалисти обаче предпочетоха линията на най-малкото съпротивление...

Веска Петракчиева, която „отрипни бента“ на изказванията, говори по някои проблеми на свободното време на младежите. „Свободното време трябва да стане обект на специално внимание от страна на дружествения комитет — каза тя. — Да се организират и провеждат по-често мероприятия за задоволяване на различните желания на младежите — музикални лекции, посещения на изложби и прочие...“

За самата организация на мероприятията мероприятието се изказа Мария Минчева. „В 12 без 15 ни съобщават, че дадено мероприятие ще се проведе в 12 часа. При такова положение каква заинтересованост към мероприятията може да има човек?“

После се изказаха и други комсомолци — за финансирането на дейността на дружеството, за реалност при изготвянето на годишната план-програма и отговор за организирането на свободното време. Тези проблеми съвсем не са маловажни, но само с тях разговорът на специалистите от БТР постепенно избледняваше...

А през миналата година комсомолците от Базата за

техническо развитие на строително-пътни машини са участвали в разработките на редица машини — бетонарка с принудително бъркане и странично изпразване, многокошова керамичен багер върху мостова конструкция, вибробационен ваяк 12 тона (в два варианта), електрохидравличен грайфер и други. В работата се отличиха Йордан Николов, Верка Петкова, Иван Андреев, Гинка Панчева и други. Комсомолката Веска Пуйчева за втори път е била обявена за първенец в социалистическото съревнование.

За тези и за някои други успехи на младите специалисти от БТР научих от отчетния доклад. Пак там се съобщаваше, че през миналата година в Базата е бил изграден клуб за „ТНТМ“, една младежка конструкторско-технологическа бригада с ръководител инж. Генчо Иванов, комсомолката Николена Пендешева се класирала на първо място в окръжните състезания за най-добър млад чертожник. Но нито от отчетния доклад, нито от изказванията стана ясно защо бе слабо участието на младите специалисти в Шестия преглед на ТНТМ. Защо на окръжната изложба на ТНТМ не бяха представени комсомолски разработки, за което мероприятията за задоволяване на различните желания на младежите — музикални лекции, посещения на изложби и прочие...“

После се изказаха и други комсомолци — за финансирането на дейността на дружеството, за реалност при изготвянето на годишната план-програма и отговор за организирането на свободното време. Тези проблеми съвсем не са маловажни, но само с тях разговорът на специалистите от БТР постепенно избледняваше...

А през миналата година комсомолците от Базата за

зи актуални и „болни“ въпроси на техническото и научно творчество на младежите от БТР се изказа само Иванка Илиева, секретар на заводския комитет на ДКМС при МЗ „Червена звезда“.

Нека не бъдем обвинявани в черногледство — успехите на комсомолците от БТР през миналата година съвсем не са малки. В работата на комсомолското дружество, който Марина Пацова върши на зам.-партийния секретар инж. Стоян Райнов, четем: 50 младежи и девойки участвуват в социалистическото съревнование с лични творчески планове за принос в техническия прогрес; 80 на сто от комсомолците изпълниха обещаенията си за преизпълнение на производствените задачи; 30 на сто по-висока квалификацията си; 90 на сто участвуват в различни форми на политическа учебна година...

Защо все пак на годишното отчетно-изборно събрание на комсомолците от БТР „Стройпътмаш“ не стана дума за проблемите на техническото творчество? На този въпрос не може лесно и бързо да се отговори. Той е по-вод за размисъл и конкретни изводи и за дружествения комитет, и за младите специалисти. Защото в едно „предприятие на техническата мисъл“ тези проблеми не трябва никога да остават в сянка.

Йордан ВЕЛИКОВ

Класовото изкуство на Александър Жендов

Изкуството на Александър Жендов служеше изцяло на революцията. На угнетените и на онеправданите — на пролетариата.

Той беше достоен последовател на големите художници-хуманисти Давид и Доминик Хвръдени в затворите от узорите на народа, на Курбе, комунаря от Парижката комуна.

Изпитал от дете глада и мизерията в работническия квартал „Ючбунар“ — София, той стана един от най-преданите синове на Партията.

Още като гимназист Ал. Жендов сътруднича на в. „Съзнание и смех“, чийто редактор е Христо Смирненски. Почувствавал поезията му като свое верую, той илюстрира „Зимни вечери“ с новаторски пластичен изказ, сурово и проныковено. Рисува и бичува

буржоазната жестокост, адската лицемерност.

Студент е в Художествена академия, но знаменитостта ателие на писателя-художник Кюляков и средата на Смирненски са неговата истинска академия.

Изменя се духовният климат. Нахлува духът на революцията и дръзновеността на пролетарските художници Кете Колвиц, Мазарел, Грос, Де ни, Гроунер, Б. Уиц, Майкъл Гроунхейм.

Твърде млад присъствува на барикадите в София по време на Септемврийското въстание. Свидетел е на потушаването му. Редакторът на „Съзнание и смех“ Христо Янев е зверски убит. Художникът Гино Писков е арестуван в ателието на академията и загива в полицията. И Ал. Жендов е включен в черните списъци. Заедно с Крум Кюляков смирнират във Вие на и Мюнхен.

В Германия и Франция влиза в личен контакт с Франс Мазарел, Кете Колвиц, Георг Грос, Бертол Брехт. Изучава Бурдел, Делпио и Мешурон, Пикасо, Брак, Леже. Тук вижда за пръв път в ателието на знаменития Сергей Аиенщайн.

От 1927 до 1930 г. той е в Ленинград и Москва. Изучава графика при знаменития Фаворски. Опознава руската класическа култура. Петров — Волкин го окуражава. Изучава Дени, Моор и Делане, Кончаловски и Мухомин.

По поръчение на Партията се завръща в България. От 1931—1934 г. Ал. Жендов заедно с Г. Караславов са редактори на „Жупел“. 30-те години — това е времето на разцвета на карикатурата в социалистическия реализъм в България. Информационен функционализъм — това е Жендовата концепция за изкуството, която го противопоставя на съзерцателната, садоно-академическа естетика.

Жанровият му репертоар е доста голям — политическа рисунка, карикатура, плакат, илюстрация, живопис и публична лекция.

Изключително лаконичен в изразните средства, той не „наблюдава“, а „показва“. „Музика“, „Акробати“, „Съперници“, „За пръв път в града“ — битови спечки с изключителен психологизъм. С политическата рисунка „Георги Димитров притиска Хитлер до стената“ той изчертава същността на забележителния исторически факт.

Изключителната му активност продължава и след революцията. Той оглавява работата в областта на изкуството. Неговата ерудития и богат опит са ценна помощ за младите творци, които той поощрява.

Сега на негово име е утвърдена ежегодна „Жендовска награда“ за политически плакат. Изминаха двадесет години от неговата смърт, но неговият живот остава като пример на народна асортация.

Иван НАКОВ

— студент III курс изобразително изкуство — ВТУ „Кирил и Методий“

Така ще бъде всеки ден!

„Всички водачи на превозни средства, когато бъде подаден сигнал от автомобил на противопожарна охрана, бърза медицинска помощ, правителствени автомобили или от автомобили на МВР, са длъжни да спират незабавно от дясната страна на улицата или пътя. Тръгването им се разрешава след преминаването на сигнализираното превозно средство.“

Всески по-опитен шофьор ще каже: „Та кой не знае това? Да! Знаят го повече от водачите, а как го спазват? Не са ли много чести случаите, и то в центъра на Велико Търново, когато те нарушават това основно изискване от Правилника!“

Ето защо целта на една от поредиците проверки на служителите от отдел „КАТ“ при Окръжното управление на МВР бе да се види дисциплинираността на водачите на моторни превозни средства, доколко те спазват точка 176 от Правилника за движение.

В ранната утрин подполковник Митю Рачев, началник на отделение „Пътен контрол“, посрещаша зачатка. След няколко минути кортежът потегля. Първа е колата с водач подполк. Митю Рачев. След нея се движат други две волги. И най-отзад на колоната — коли на КАТ. В една от тях седяло със старши лейтенант Дочко Кръстев, старшиинът Васил Гагов, Добри Стоянов.

Движим се по магистрала та Велико Търново — София. Респектира всичко — и тревата, и непрекъснат сигнал, който издава водещата кола, и ясният, отличаващ се цвят на колите на КАТ. Завоята и повечето от водачите, които срещаме, отблъват веднага на страна от пътя, спират. Старшина Добри Стоянов не може да скрие задоволството си, когато водачът на Г6 03-54 закова колата вдясно.

— Ето, така трябва да спира всеки. Браво!

Но само след няколко минути той застава пред тежко товарна кола СА 29-23.

— Другарю шофьор, вие нарушавате точка 176 от Правилника. Документите, моля!

Нарушителят е наказан. Мъжът до волана е изненадан. Защо? Та той нищо не е виждал, не е чул.

Ала време за обяснение няма — трябва да допояваме. Летим по магистралата и в миг по радиостанцията до чуваме:

— 53, 53, СД 59-20 не спира. — 53 слуша, 53 слуша. Ще вземем отношение — ранортува старшина Васил Гагов. И отново познатите думи: „Другарю шофьор...“

Пак набират скорост. Подполковник Митю Рачев настоятелно зове да бъдем винаги „в пакет“.

Професионалисти. Чести бяха оправданията: „Не видях. Не чух.“ Банални, смешни обяснения. Дори и тогава, когато вечерният мрак забудил всички и синалната лампичка на водещата „Волга“ се вжудаше от стотини метри, нарушителите не се срамуваха да повтарят все това. А често се налагаше старши лейтенант Кръстев разкода обръща колата, за да го ни бегълците. За да видим „невинни, изненадани лица“, които не разбират защо ги спират.

Последни километри. И в миг:

26, 26, водачът на ВТА 58—41 не иска да си даде документите, не жели да се легитимира.

И пак се връщаме няколко стотин метра назад, за да помогнем на капитан Михаил Садиков. И отново срещаме един гражданин, който се счита за „привилегирован“.

Умората тегне по лицата на моите спътници. Завършва един напрегнат ден, едно вседневие, както казва старшина Стоянов. Каква ще бъде утре, всеки ден!

На снимката: още един водач е нарушил Правилника за движение.

Петър КАИШАНОВ
Снимка: Христо БАСАРКОВ

ПРОДАВАМ „ЗАЗ-966“ — 40 000 км — Сливков, „Миланович“ 8, Тинков, телефон 22-76, 18-20 часа.

Авторемонтен завод „Победа“

— Ляковец

търси

да назначи:
ЛЕЯРИ-ФОРМОВЩИЦИ — 5
ПЛОСЕР-МОНТЬОРИ — 5
СТРУГАРИ — 3
ТЕНЕКЕДЖИИ-ОКСИЖЕНИСТИ — 3
ШОФЬОРИ — 2

2-2

Държавно земеделско стопанство

— Велико Търново

търси

ТЕХНИК-МЕХАНИК по експлоатацията на автомобили с средно специално образование
ШОФЬОРИ за товарни автомобили и лека кола „Джип“
За фуражен цех и телеугонително стопанство — Шемшево

НАЧАЛНИК смяна със средно техническо образование
МАШИНЕН МОНТЬОР
МАШИНЕН ПЛОСЕР
СТРУГАР
ЕЛЕКТРОЖЕНИСТ-ОКСИЖЕНИСТ

Справки при „Зав. личен състав“ Поща в веднага.

3-2

ИЗРАЗ НА НАРОДНОТО БЛАГОПОЛУЧИЕ

Над 100 хиляди работници и служители от окръга правят всеки месец по 3 млн. лева вноски • Нова дейност на ДСК — безкасови разплащания между населението, ведомствата и предприятията

Постоянното подобряване на материалното положение на трудещите се намира израз и в непрекъснатото нарастване на народната спестовност. Влоговете в полите на Държавната спестовна каса във Велико Търново окръг нарастваха от 22 милиона лева през 1952 година на 288 милиона лева към края на септември т. г. Успехите на организираната спестовност тази година са блестящи. Към 30. IX на алог има над 25 милиона лева. Няма никакво съмнение, че до края на годината тази сума ще надхвърли 30 млн. лева. За улеснение на гражданите и с оглед всеки да избере своя форма на влогонабиране, чрез която да постигне предварително определената цел, в Държавна спестовна каса са въведени различни видове влогови сметки, които според характера си, срока на престояване и начина на изплащане на вноските се разпределят на сръчни, детски, убоителски, условни, безсрочни и жилищни.

Основната част от спестяванията е на работническа класа и кооператорите-селски. Особено голямо нарастване имат напоследък работническите влогове, които в окръга достигнаха близо 130 млн. лева и заемат 45 на сто от общата маса влогове. Сега няма фабрика, завод, ТКЗС, ДЗС, учреждение или институт, в който да няма трудещ се без влогова книжка. Над 100 хиляди работници и служители правят всеки месец по 3 млн. лева вноски.

Не по-малко внимание заслужава и развитието на детската спестовност, тъй като тя е свързана не само с материалното осигуряване на подрастващото поколение, но и с възпитанието му. В обстановката на социалистическите производствени отношения създаването на напредък към плетене е важна съставка от комплекса на комунистическото възпитание на младежта. Специфична, на национална черта на българина е неговата пословична пестливост. Тази характерна българска черта се предава от поколение на поколение. Над 92 хиляди деца в окръга системно спестяват и култивират по такъв начин едно от качества на социалистическата личност: уважение

ЗАВОД ЗА РАДИОПРИЕМНИЦИ — ВЕЛИКО ТЪРНОВО

ТАРСИ
да назначи работници за радиомониторинг. Постъпване веднага.

Справка — „Личен състав“.

3—3
ПРОДАВАМ „ЗИМ“ Справка — Велико Търново, „Поборническа“ 14. я

3—2

Два съвета за Мариноване и задушаване на рибата и една препоръка

Чрез Мариноването ароматът, вкусът и консистенцията на рибата се подобряват. Прилага се сухо Мариноване т. е. нарязаната риба се поръсва със сол, чер пипер и киселина (лимонов сок, вино или оцет). За някои рецепти освен това се прибавя и лук, магданоз или други подправки и растително масло. Предвидените за пържене и печене на скара полуфабрикати е добре вместо в посочените мерини да се оставят за 30—60 минути в разредено с вода мляко (1:2), от което готовото изделие се отличава с по-приятен вкус и по-мекка консистенция. Маринованият продукт се държи в емайлирани съдове на хладно, обикновено в продължение на 20—30 минути и най-много до 1—2 часа. През това време добре е рибните парчета да се разбъркат 1—2 пъти.

За ЗАДУШАВАНЕ рибата се нарязва на порционни кубчета, оформена на ролена или на големи парчета до 1 кг. По-дебелите риби остават също цели. Порционите се парят подобно Мариноването на керемиди, ако си е кола се поставят надолу с кожата. Водата или

към труда и резултатите от него.

Стремежът на българина към собствено жилище е също негова национална черта. Нашата народна власт създава изключително благоприятни условия за жилищно строителство, като съчета личната спестовност с дългосрочно кредитиране. Всеки гражданин, притежаващ жилищен влог, може да ползва заем за строеж на жилище при положение, че размерът на влога му е 30 на сто от искания заем. Към 30 септември 1973 година над 14 хиляди жители в окръга са внесли 47 милиона лева по жилищно-спестовен влог. Развитието на жилищната спестовност създава допълнителни предпоставки за ускоряване финансирането на жилищното строителство. Този вид спестовност улеснява във финансово отношение държавата при решаване в национален мащаб на проблема жилище.

Държавна спестовна каса започна осъществяването на нова дейност — безкасови разплащания между населението и различните ведомства и предприятия. Тази нова дейност на ДСК наложи създаването на нов вид влогова сметка — текущи сметки на гражданите за безкасови плащания. Текущите сметки на гражданите ще служат както за набиране на влогове, така и за разплащане от гражданите на данъци, такси и други държавни вземания, такси за комунално-битови услуги, ползуване на телефон, радио, телевизор, консумирана електрическа енергия и др.

Текущите сметки на гражданите за безкасови разплащания ще се олихвяват с лихвения процент на безсрочните влогове. Експериментирането на текущите сметки на гражданите за безкасово разплащане на данъци и др. започна от началото на октомври т. г. в Свищов. От началото на 1975 година те ще бъдат въведени във всички клонове на ДСК в окръга.

При социализма спестовното дело има всенароден характер и носи безизменна всенародна движението. Вложките в спестовната книжка парични средства се предизват от изгубване, унищожение и пр. Спестовната книжка може да се изгуби, но парите в нея не се губят. Освен това на вложителите са създадени редица удобства и привилегии при ползуването на спестяванията. Те получават и допълнителни доходи от влоговете си под формата на лихва, която е освободена от данъци и такси. Само миналата година на вложители в окръга са раздадени във вид на лихва 4 млн. и 800 хиляди лева.

И накрая няколко думи за ентузиазма на колективите на Държавна спестовна каса, без чиято преданост и трудолюбие не бихме постигнали тези успехи в спестовното дело. Няма друго държавно учреждение, чрез което гражданите да поддържат по-те

сен контакт с финансово-кредитната ни система. Над 443 хиляди спестители, респективно влогови сметки, над 3 милиона и 746 хиляди операции — това означава, че всеки гражданин в окръга, независимо от възраст и пол, влиза годишно по 10 пъти в досег със службите на ДСК. И от обстоятелството, как ще бъдат посрещнати и обслужени в ДСК, зависи отношението на спестителите към организираното влогонабиране. И за чест на тези колективи, техните усилия, компетентност и трудолюбие непрекъснато увеличават доверието на трудещите се към партийната и държавната политика в областта на спестовността.

Гани МЪНГОВ
директор на ДСК — Окръжен клон — Велико Търново

Нова сладкарница „Младост“

Наскорно ГПК „Наркооп“ — Павликени откри в непосредствена близост с градския парк нова кафе-сладкарница. Разнообразното от сладкарски изделия привлече още в началото многобройни клиенти. Дългогодишните търговски работници Ванушка Димитрова и Никола Блажева осигуряват културно обслужване.

Новооткритата кафе-сладкарница „Младост“ е хубава придобивка за гражданите на Павликени и особено за тези, които живеят подалече от центъра на града.

Пенчо ЛУНДЖЕВ

Паунка Чотова, Петранка Иванова и Мара Ангелова работят в ЕТЗ „Янтра“ — Горна Оряховица. На тях е поверена последната операция от производството на електрогел. Снимка: Иван РУСКОВ

Оригинален метод на профилактика

Още едно мощно „оръжие“ на ветеринарната медицина • Предложение с голям стопански ефект

От проучванията, които извършваме в 13 стопанства на окръга, са констатирани абортите по овцете. Общо от 5—6 хиляди дъвки в засегнатите стада абортират 18—27 на сто. (900—1300 абортна годишно). През есента на миналата година в ДЗС — Елена абортите се появиха масово. Традиционните схеми на лечение не дадоха очакваните резултати, макар че причинителят бе стар наш познатник — „салмонела абортус“. Това ни принуди да потърсим нови методи и средства за борба със заболяването. Разковничето на успеха намерихме на съвсем неочаквано място...

Известно е, че микробите в организма на животните преди всяка болестна проява, убиващи ги фактори — прохладата, всяка полуплаха (стадо, ферма) има свой микробен и имуноген фон. Т. е. създадо се е колективно равновесие между кръжащите в стадото (фермата) микроби и вирус и микроорганизми. Това равновесие се поддържа от наличния колективен имунитет, от противотелата в серума на животните.

Водени от тези разсъждения, ние взехме кръв от абортиралите овце в ДЗС — Елена и произведохме полиглобулин — препарат с високо съдържание на противотела, в случая срещу причинителя на абортите. За тази цел от кръвта на заклани животни отделихме серума и при определени условия го третирахме с 53-процентов етилов алкохол. При тази манипулация полиглобулините се утаяват на дъното на съда след което се отделят и под контрола на рефрактометър се приготвя 10-процентов стандартен разтвор на препарата. След погледването третиранията на стадата с нашия препарат, абортите в ДЗС — Елена спряха само след 2—3 дни.

В ТКЗС — Полски Тръмбеш приложихме полиглобулин при бронхопневмонията по телетата. Препаратът произведохме от кръвта на преболене дунали от пневмония телета от същото стопанство. Резултатът беше много добър.

В това отношение можем да посочим още примери. При всички случаи вземаме кръв от животните на стопанството, в което е установено дадено заболяване.

Всеки ден в месоконбината във Велико Търново се колят стотици хиляди животни. Тяхната кръв, богата на противомикробни фактори, изтича безвъзвратно в канали за изтичане на комбината. А тя може да стане мощно средство в борбата с инфекциите. Едновременно с това месоконбината под контрола на Ветеринарния институт — Велико Тър

С ОПТИМИЗЪМ

За пръв път навреме изяснени задачи на горнооряховските строителни • Расте делът на жилищното строителство и на детските заведения

За пръв път от създаването на Строителния район — Горна Оряховица толкова рано има уточнен проектоплан за следващата година и това вдъхва оптимизъм.

Една от характерните му особености е чувствително повишен обем на строително-монтажните работи, които се предвижда да бъдат изпълнени. Само спрямо плана за тази година той бележи ръст от 35,48 на сто. Друго, което го отличава от миналите години, е че жилищното строителство представлява 47,47 на сто от общия план на района или в абсолютна сума то възлиза на 4561 хиляди лева. Разпределено по градовете, то за Горна Оряховица е 26 обекта с 930 апартамента, за Лясковец — 5 обекта със 156 апартамента и други.

Пускът на жилищните обекти със съответния брой апартамента е важен раздел от плана на района за 1974 година. Проектно-планът пред

вижда да се завършат и предадат 11 жилищни обекта с 360 апартамента в Горна Оряховица, 2 обекта с 60 апартамента в Лясковец и 2 обекта с 50 апартамента в Страница.

Друга особеност на проекто-плана, която го характеризира като проектоплан изцяло подчинен на решенията на Декемврийския пленум на ЦК на БКП — това е делът на детските заведения. Предвижда се строеж на две детски заведения на обща стойност 363 хиляди лева с 250 места. Това са две детски градини в Горна Оряховица, от които едната на градския народен съвет, а другата на Железопътното управление. По и дове строителства проектопланът се разпределя така: жилищно строителство — 36 обекта, фабрично-заводско — 4, складово — 7, културно-битово — 13, селскостопанско — 1 обект и други 2 обекта за 451 хиляди лева.

Факт за строителното производство, върху който се градят всички останали показатели от плана, си остава обемното изпълнение. Предвижда на това, необходима е сериозна и цялостна подготовка за вземане на мерки, които ще доведат до реализиране на набелязаната програма за 1974 година. Не е безинтересно да се спомене, че тя се равнява на плана на окръжните Търговски и Разградски.

Къде насочваме вниманието си и какви проблеми трябва още отсега да решим, ако искаме да постигнем периферно изпълнение през отделните тримесечия и общо за годината.

На първо място набиране и полагане грижи за битовото устройство на работниците. Но за решаването на този сериозен проблем е необходима и помощта на градските комитети на БКП и градските народни съвети, на чиято територия районът има да извършва строително-монтажни работи. Без осигуряването на необходимата работна ръка изпълнението на плана е проблематично. Сега разработваме разчети за необходимата механизация — багери, булдозери, автокранове, кулукранове, инсталации за пакетно-повдигане на плочи и мазачески машини. Това изисква да се уточни с ДСВ — Велико Търново кои машини откъде ще се прехвърлят, какви нови ще се доставят. Това е вторият по важност фактор, който обуславя изпълнението на плана. Наложителна е и среща с всички инвеститори — централни и местни, за да се отстранят слабости, които биха попречили на нормалния ход на строително-монтажните работи. Дългогодишната практика показва, че такива пречки са не съвременното подкрепяне на всички заложили в плана обекти с проектно-сметни документи и работни чертежи, съвременното освобождаване и предаване на строителните площадки и навременното откриване на финансирането — едновременно с това трябва да изработим спецификации за необходимите материали. Наложително е да се направи разчет и се прецени най-реално какви са възможностите на

помощните и спомогателни производства и дали техният капацитет е в състояние да задоволи потребностите на плана за основното производство.

Решаването на всички тези и други въпроси в края на краищата ще доведе до изпълнението на проектоплана на района за 1974 година.

Иван КОЖУХАРОВ

началник на плановия отдел при Общостроителен район — Горна Оряховица

Животновъдката от Поликраище

Невяна Тодорова е добре позната на всички в с. Поликраище. Скронна, трудолюбива, неуморна труженица работи вече 12 години в краевефермата. За една година тя надна 92 000 л мляко, а средният млеконаод от фуражна крава е 4,523 л. Малко животновъди могат да се похвалят с подобно постижение, а за Невяна това е обикновено всекидневие. Нейният труд намира заслужено признание — награден е с „Народен орден на труда“ — златен и бронзов, получила е и „Паспорт на трудова слава“.

Сега всички усилия на животновъдката са насочени към изпълнение на годишния на сребрен план. Досегашните производствени резултати са добри, затова комунистката Невяна Тодорова се налява, че ще посрещне достойно празника на октомврийската революция.

Иванка СПАСОВА

Пред ловния сезон

Хиляди любители на ловния спорт са в трепетно очакване на новия сезон за ловуване. Тази година нов едемент в него е удължаването на срока за отстрел на някои видове дивеч. С това се цели от една страна, да се компенсира по-късното откриване на сезона, а от друга — да се създадат по-добри условия за изпълнението на плана на дружинките. През месеците февруари и март на 1974 година по установения законен ред могат да се организират ловни излети през всички дни от седмицата за отстрелване на диви свине — само мъжки животни. Това изисква от ловците добра дисциплина, високо съзнание, стрелково майсторство и от лично познаване на биологията на дивата свиня.

Подобрен е и режимът за отстрел на фазани, блатен и водоплаващ дивеч, а също така и за ловуване на ловците в други стопанства. Поради намаляване на зайците, на тези ловни стопанства, които не са достигнали бонитетните запасаи, се разрешава по 1 ловен излет.

За пръв път в ловно-стопанската практика се въвежда подборният и трофейният лов.

На ловците, ловно-рибарските дружества и дружини в окръга в дните пред откритването на лова предстои да изпълнят плана си за убишожаване на вредния дивеч, да осигурят необходимия фураж и съоръжения за подпомагане на полския дивеч през зимния сезон.

ниж. Георги КЪРШЕВ

Из науката

и техниката

„БАРУТНА“ СПИРАЧКА

В Полша е създаден проект на прототипична спирална система за загони на въздушни възкени линии. Когато възникне необходимост от бързо спиране на движението, се възпламенява малък барутен заряд, който представлява първият етап от спиране на движението. Последва втори и трети възпламеняване на барутни заряди, докато движението на вагона бъде напълно преустановено.

НОВ РАДАР

Новият чехословашки метеорологичен радар „Лидар“ може да измерва долната граница на облачността, както и дължината на вълността, което е много важно за сигурността на полетите на самолетите.

ПРОДАВАМ ЗАЗ нов модел. Велико Търново, ул. „3 Стоянов“ № 12, телефон 2-48-30 — след 17 часа.

ЗАМЕНЯМ двустаен апартамент центъра с двустаян. В. Търново, доплащане, може етаж.

Справки — телефон 2-50-88 от 18 до 20 часа.

ПРОДАВАМ „ЗАЗ-965-A“, Велико Търново, ул. „Възрожденска“ № 5, телефон 2-28-22 — Сираков.

ПРОДАВАМ ЗАЗ нов модел. Велико Търново, ул. „3 Стоянов“ № 12, телефон 2-48-30 — след 17 часа.

ЗАМЕНЯМ двустаен апартамент центъра с двустаян. В. Търново, доплащане, може етаж.

Справки — телефон 2-50-88 от 18 до 20 часа.

ПРОДАВАМ „ЗАЗ-965-A“, Велико Търново, ул. „Възрожденска“ № 5, телефон 2-28-22 — Сираков.

ПРОДАВАМ ЗАЗ нов модел. Велико Търново, ул. „3 Стоянов“ № 12, телефон 2-48-30 — след 17 часа.

ЗАМЕНЯМ двустаен апартамент центъра с двустаян. В. Търново, доплащане, може етаж.

Справки — телефон 2-50-88 от 18 до 20 часа.

ПРОДАВАМ „ЗАЗ-965-A“, Велико Търново, ул. „Възрожденска“ № 5, телефон 2-28-22 — Сираков.

ПРОДАВАМ ЗАЗ нов модел. Велико Търново, ул. „3 Стоянов“ № 12, телефон 2-48-30 — след 17 часа.

ЗАМЕНЯМ двустаен апартамент центъра с двустаян. В. Търново, доплащане, може етаж.

Справки — телефон 2-50-88 от 18 до 20 часа.

На трудов пост

Загубите от липса на електрическа енергия, които понесем лективът на предачния цех, заплашваха да не се изпълни насрещният план на фабриката „В. Мавриков“. Трябваше да се намери изход и да се излезе от това затруднено положение. Два часа, доработвани в предпразничните дни от смените, не можеха да покрият изоставането. Нужно беше да се намерят нови резерви за по-пълно използване на оборудването, за да не се отнема неделната почивка на хората.

На помощ в решаването на проблема дойдоха другите рите от бригадите за капитален и планово-предупредителен ремонт. Шлосерите Милко Бене, Иван Джонгаров, Алеко Томовски, Йордан Радев, Русин Димитров, Георги Божков, Стефан Аврамов и Васил Пуназаров поеха доброволно да работят само през нощните часове по ремонта, когато машините са в покой, за да се осигури пълното използване през цялото време на двете работни смени.

Създадени бяха условия не само за изпълнението, но и за приключението на насрещния план на цеха за октомври.

Георги ИГНАТОВ

• ПРЕПОРЪКАТА Е:

Консумирайте богатата на калций, фосфор и белтъчини океанска риба — една от най-пълноценните храни за човешкия организъм.

2—1

